

Rolnummer 6264
Arrest nr. 111/2016 van 14 juli 2016

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 2 van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 22 december 1994 betreffende de onroerende voorheffing, gesteld door de Franstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en E. De Groot, en de rechters L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 9 september 2015 in zake de Publiekrechtelijke Maatschappij voor het beheren van de Brusselse Schoolgebouwen tegen de Belgische Staat, FOD Financiën, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 28 september 2015, heeft de Franstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 2 van de ordonnantie van 22 december 1994 betreffende de onroerende voorheffing de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet, in zoverre :

- het inhoudt dat de vrijstelling van de onroerende voorheffing voor de gebouwen bestemd voor het onderwijs, eigendom van de Gemeenschappen of van de publiekrechtelijke personen die eronder ressorteren, wordt beperkt tot 28 pct.,

- terwijl de gebouwen die zijn bestemd voor het vrij onderwijs of behoren tot het gesubsidieerd officieel onderwijs, waarvan de eigenaars noch de Gemeenschappen zijn, noch de publiekrechtelijke personen die eronder ressorteren, een gehele vrijstelling van de onroerende voorheffing genieten ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de Publiekrechtelijke Maatschappij voor het beheren van de Brusselse Schoolgebouwen, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. J. Vanden Eynde en Mr. L. Delmotte, advocaten bij de balie te Brussel;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. A. Vranckx, advocaat bij de balie te Brussel;

- de Franse Gemeenschapsregering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. D. Lagasse en Mr. G. Ninane, advocaten bij de balie te Brussel;

- de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. J. Bourtembourg en Mr. C. Molitor, advocaten bij de balie te Brussel.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- de Publiekrechtelijke Maatschappij voor het beheren van de Brusselse Schoolgebouwen;

- de Franse Gemeenschapsregering;

- de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Bij beschikking van 20 april 2016 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en A. Alen te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 11 mei 2016 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 11 mei 2016 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

De Publiekrechtelijke Maatschappij voor het beheren van de Brusselse Schoolgebouwen, een instelling die afhangt van de Franse Gemeenschap en die als opdracht heeft de op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gelegen schoolgebouwen van de Franse Gemeenschap te beheren en te besturen, heeft op 31 december 2008 een aanslagbiljet ontvangen met betrekking tot « gewone goederen » (in werkelijkheid ging het om schoolgebouwen) gelegen te Schaarbeek, waarbij haar een aanslag van 35 213,37 euro onder aftrek van een vrijstelling van 28 pct. wordt ingekohierd en van haar dus een voorheffing van 25 353,63 euro wordt gevorderd.

Aangezien geen gevolg werd gegeven aan het bezwaar dat zij had ingediend en dat ertoe strekte op grond van artikel 12 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna : WIB 1992) te worden vrijgesteld, heeft zij voor de Franstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel een verzoekschrift neergelegd tot nietigverklaring van de betwiste aanslag. De Publiekrechtelijke Maatschappij voor het beheren van de Brusselse Schoolgebouwen doet gelden dat de artikelen 21 en 253, 1°, van het WIB 1992 de gebouwen bestemd voor het onderwijs zouden vrijstellen van de onroerende voorheffing en dat artikel 2, 1°, van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 22 december 1994 betreffende de onroerende voorheffing, hoewel die bepaling afweek van die vrijstelling, niet van toepassing is op schoolgebouwen.

De Belgische Staat, FOD Financiën, heeft het standpunt van de verzoekende partij bevestigd door duidelijk te maken dat de aanslag in de onroerende voorheffing voor de gebouwen alleen was ontvangen omdat de administratie het statuut van schoolgebouw ervan niet kende, en dat de in het geding zijnde aanslag dus nietig moest worden verklaard.

De partijen hebben dus akkoordconclusies neergelegd opdat de Rechtbank de vordering van de verzoekende partij zou inwilligen.

De Rechtbank heeft evenwel geoordeeld dat artikel 2 van de voormelde ordonnantie duidelijk is, dat het op absolute wijze afwijkt van artikel 253 van het WIB 1992 met betrekking tot de gebouwen die toebehoren aan een gemeenschap of aan een instelling die eronder ressorteert, en dat het dus niet in die zin kan worden geïnterpreteerd dat het niet van toepassing is op schoolgebouwen, zelfs indien alle in het geding zijnde partijen het eens zijn, en zulks gelet op het karakter van openbare orde van de aangelegenheid. Aangezien de Rechtbank dan vaststelt dat er een discriminatie zou bestaan tussen de scholen die afhangen van de Franse Gemeenschap en die niet aan de vrijstelling zouden worden onderworpen, en de vrije scholen die de vrijstelling wel zouden genieten, heeft zij het Hof dan ook de hiervoor weergegeven prejudiciële vraag gesteld.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de verzoekende partij, van de Ministerraad, van de Franse Gemeenschapsregering en van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

A.1.1. Alle tussenkomenende partijen voor het Hof, de Publiekrechtelijke Maatschappij voor het beheren van de Brusselse Schoolgebouwen, de Ministerraad, de Franse Gemeenschapsregering en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, zetten in hoofdzaak dezelfde argumentatie uiteen.

De verwijzende rechter vergist zich in de interpretatie die hij aan artikel 2, 1°, van de voormelde ordonnantie van 22 december 1994 geeft, aangezien die bepaling geen betrekking heeft op schoolgebouwen. En indien het in de door de verwijzende rechter in aanmerking genomen zin zou moeten worden geïnterpreteerd, zou dat artikel daadwerkelijk de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet schenden door de schoolgebouwen niet zonder redelijke verantwoording vrij te stellen van een uitzondering die alle schoolgebouwen van het gesubsidieerde vrije of officiële net genietten.

A.1.2. De tussenkomenende partijen zetten de volgende argumenten uiteen.

De Franse Gemeenschapsregering brengt in herinnering dat, vóór de gewesten bevoegd waren om de aangelegenheid van de onroerende voorheffing te regelen, twee bepalingen van het WIB 1992 het mogelijk maakten om de gemeenschappen volledig vrij te stellen van de onroerende voorheffing op hun schoolgebouwen, namelijk, enerzijds, artikel 253, 1°, in samenhang gelezen met artikel 12, § 1, van het WIB 1992 en, anderzijds, artikel 253, 3°, van het WIB 1992.

Alle tussenkomenende partijen voor het Hof merken vervolgens eensgezind op dat artikel 2 van de in het geding zijnde ordonnantie van 22 december 1994, dat de vrijstelling van de onroerende voorheffing tot 28 pct. beperkt, niet van toepassing is op de schoolgebouwen die op het grondgebied van het Gewest zijn gelegen, en zulks ongeacht wie de eigenaar ervan is. Uit de parlementaire voorbereiding van de ordonnantie van 22 december 1994 blijkt dat de wetgever de bedoeling had ten voordele van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de vrijstelling van de onroerende voorheffing voor een bepaald percentage af te schaffen voor de overheidseigendommen waarvoor via de financieringswet niet in een compensatie werd voorzien. De Brusselse wetgever had de bedoeling uitsluitend de in artikel 253, 3°, van het WIB 1992 bedoelde gebouwen te beogen, met uitsluiting dus van die welke door een gehele vrijstelling worden beoogd.

De tussenkomenende partijen verwijzen nog naar het arrest nr. 149/2005 van 28 september 2005 van het Hof met betrekking tot artikel 3 van dezelfde ordonnantie van 22 december 1994.

In die interpretatie, zo besluiten de tussenkomenende partijen, dient de prejudiciële vraag ontkennend te worden beantwoord.

A.1.3. Indien de interpretatie van de verwijzende rechter in aanmerking zou moeten worden genomen, erkennen alle tussenkomenende partijen dat de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet klaarblijkelijk zouden zijn geschonden, daar niets verantwoordt dat enkel de scholen die tot de Franse Gemeenschap behoren, slechts een gedeeltelijke vrijstelling van de onroerende voorheffing genietten, in tegenstelling tot de scholen van de gesubsidieerde vrije en officiële netten, die volledig worden vrijgesteld.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op artikel 2 van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 22 december 1994 betreffende de onroerende voorheffing, dat bepaalt :

« In afwijking van artikel 253 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, wordt geen vrijstelling verleend als het onroerend goed in eigendom of medeëigendom toebehoort aan :

1° ofwel een Gemeenschap, een Gewest of een publiekrechtelijke persoon die onder een zodanige instelling ressorteert;

2° ofwel de federale overheid, een federale instelling van openbaar nut of een federaal autonoom overheidsbedrijf, uitsluitend inzake de eigendommen bedoeld in artikel 63, § 2, tweede lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten ».

Artikel 253 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna : WIB 1992) bepaalt :

« Van de onroerende voorheffing wordt het kadastraal inkomen vrijgesteld :

1° van de in artikel 12, § 1, vermelde onroerende goederen of delen van onroerende goederen;

2° van de in artikel 231, § 1, 1°, vermelde onroerende goederen;

3° van onroerende goederen die de aard van nationale domeingoederen hebben, op zichzelf niets opbrengen en voor een openbare dienst of voor een dienst van algemeen nut worden gebruikt; de vrijstelling is van de drie voorwaarden samen afhankelijk ».

De in artikel 12, § 1, van hetzelfde Wetboek bedoelde goederen zijn :

« [...] onroerende goederen of delen van onroerende goederen gelegen in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte die een belastingplichtige of een bewoner zonder winstoogmerk heeft bestemd voor het openbaar uitoefenen van een eredienst of van de vrijzinnige morele dienstverlening, voor onderwijs, voor het vestigen van hospitalen, klinieken, dispensaria, rusthuizen, vakantiehuizen voor kinderen of gepensioneerden, of van andere soortgelijke weldadigheidsinstellingen ».

B.2. Het Hof wordt verzocht de bestaanbaarheid van artikel 2 van de voormelde ordonnantie met de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet te onderzoeken in zoverre het een verschil in behandeling tussen twee categorieën van schoolgebouwen zou doen ontstaan. Enkel de gebouwen die zijn bestemd voor het vrij onderwijs of die behoren tot het gesubsidieerd officieel onderwijs zouden immers een gehele vrijstelling van de onroerende voorheffing genieten, terwijl de vrijstelling van de onroerende voorheffing van de gebouwen bestemd voor het onderwijs, eigendom van de Franse Gemeenschap of van de publiekrechtelijke personen die eronder ressorteren, tot 28 pct. zou zijn beperkt.

B.3. Volgens alle tussenkomende partijen voor het Hof zou de prejudiciële vraag op een verkeerde interpretatie van de in het geding zijnde bepaling berusten, aangezien artikel 2 van de in het geding zijnde ordonnantie niet van toepassing zou zijn op de schoolgebouwen die eigendom zijn van de Franse Gemeenschap of van de publiekrechtelijke personen die eronder ressorteren.

B.4.1. De interpretatie die de verwijzende rechter geeft aan de bepalingen die hij ter toetsing aan het Hof voorlegt, wordt in de regel door het Hof in aanmerking genomen, tenzij zij kennelijk onjuist blijkt te zijn.

B.4.2. De in het geding zijnde bepaling is van toepassing op alle gebouwen die in eigendom of in medeëigendom toebehoren aan een gemeenschap, een gewest of een publiekrechtelijke persoon die onder een zodanige instelling ressorteert, zonder onderscheid naar gelang van de functie of bestemming ervan.

Aangezien die bepaling uitdrukkelijk afwijkt van artikel 253 van het WIB 1992, is de vrijstelling van onroerende voorheffing van de onroerende goederen die door een belastingplichtige zonder winstoogmerk zijn bestemd voor onderwijs, waarin die bepaling, in samenhang met artikel 12, § 1, van het WIB 1992, voorziet, niet van toepassing op de schoolgebouwen die in eigendom of in medeëigendom toebehoren aan een gemeenschap, een gewest of een publiekrechtelijke persoon die onder een zodanige instelling ressorteert.

De in het geding zijnde bepaling ligt aan de oorsprong van het verschil in behandeling waarover de verwijzende rechter het Hof ondervraagt.

B.5.1. Er is geen verantwoording voor het verschil in behandeling tussen, enerzijds, schoolgebouwen die « toebehoren aan een Gemeenschap, een Gewest of een publiekrechtelijke persoon die onder een zodanige instelling ressorteert », en, anderzijds, schoolgebouwen die toebehoren aan een andere openbare overheid of aan een private eigenaar.

B.5.2. Door de in artikel 12, § 1, van het WIB 1992 bedoelde onroerende goederen van de onroerende voorheffing vrij te stellen, beoogt de wetgever de bestemming van gebouwen tot dergelijke doeleinden door openbare overheden en private eigenaren die daarbij geen winstoogmerk nastreven. Die doelstelling geldt ongeacht welke overheid de eigenaar van die gebouwen is.

B.5.3. Artikel 2 van de ordonnantie van 22 december 1994 betreffende de onroerende voorheffing is niet bestaanbaar met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in zoverre het de schoolgebouwen die toebehoren aan « een Gemeenschap, een Gewest of een publiekrechtelijke persoon die onder een zodanige instelling ressorteert », aan een minder gunstige fiscale regeling onderwerpt dan de schoolgebouwen die toebehoren aan andere openbare overheden of aan particulieren.

B.5.4. Bijgevolg is het niet noodzakelijk de in het geding zijnde bepaling aan artikel 24 van de Grondwet te toetsen.

B.6. De prejudiciële vraag dient bevestigend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 2 van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 22 december 1994 betreffende de onroerende voorheffing schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het de schoolgebouwen die toebehoren aan « een Gemeenschap, een Gewest of een publiekrechtelijke persoon die onder een zodanige instelling ressorteert », aan een minder gunstige fiscale regeling onderwerpt dan de schoolgebouwen die toebehoren aan andere openbare overheden of aan particulieren.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 14 juli 2016.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels